

4K ULTRA HD

4K ULTRA HD™ + BLU-RAY™

T O M H A N K S
THE
GREEN MILE

«Το Πράσινο Μίλι»

Παρουσίαση στο πλαίσιο της ταινιοθήκης του
Εργαστηρίου Εγκληματολογικών Επιστημών
της Νομικής Σχολής ΔΠΘ

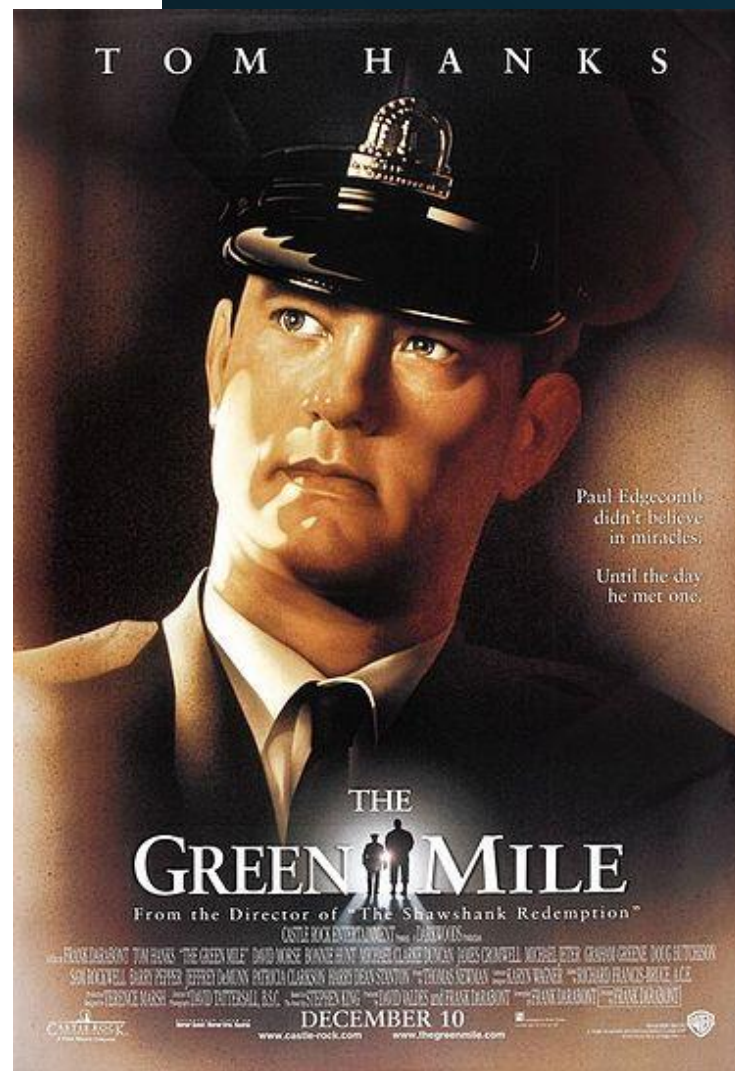
Περίληψη της ταινίας «Το Πράσινο Μίλι»

Δραματική ταινία φαντασίας (1999)

Σενάριο – Σκηνοθεσία: Frank Darabont

Πρωταγωνιστούν: Tom Hanks, Michael Clarke Duncan

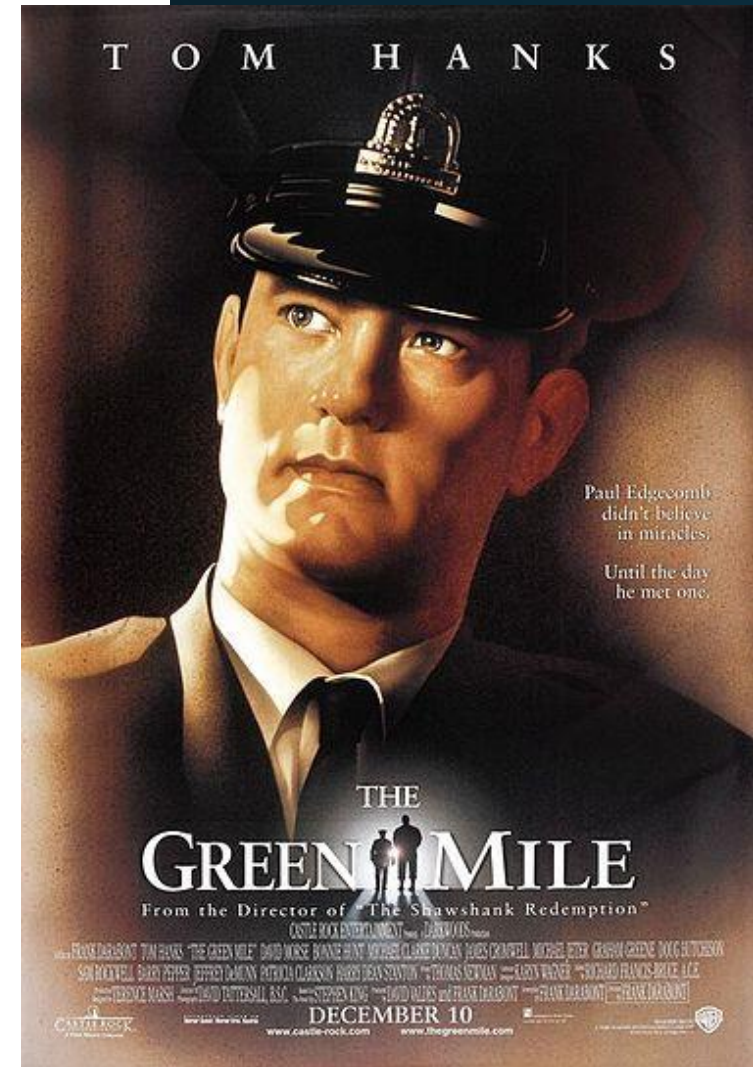
Βασισμένο στο μυθιστόρημα του Stephen King, «*The Green Mile*»

Περίληψη της ταινίας «Το Πράσινο Μίλι»

Η ταινία ακολουθεί τη ζωή του Paul Edgecomb, ενός δεσμοφύλακα στη πτέρυγα θανατοποινητών σε φυλακή της Λουϊζιάνα. Εκεί συναντά τον θανατοποινίτη John Coffey, ο οποίος καταδικάστηκε για ένα βίαιο έγκλημα, που δεν είχε τελικά διαπράξει.

Στη πτέρυγα αναμένουν την εκτέλεσή τους και άλλοι κρατούμενοι. Ένας από αυτούς είναι ο Delacroix, ο οποίος εξαιτίας της στοχοποίησης του από έναν φύλακα βρίσκει αργό και βασανιστικό θάνατο στην ηλεκτρική καρέκλα.

Η άδικη καταδίκη και
τα στερεότυπα των
δικαστικών
αποφάσεων

Η άδικη καταδίκη και τα στερεότυπα των δικαστικών αποφάσεων

1.1: Απεικόνιση του φαινομένου σε Ελλάδα και ΗΠΑ

Σταυρούλα Κατσαφαρέα: Δις ισόβια για τη δολοφονία των γονέων της (Λακωνία, 1990). Κρίθηκε ένοχη το Νοέμβριο του 1991 και αθωώθηκε τελικά το 1997. Το δικαστήριο έκρινε ότι δε δικαιούταν αποζημίωση.

Γιάννης Θωμάτος: Κάθειρξη δώδεκα ετών για τη δολοφονία της μηστής του (Θησείο, 1997). Αιτία, μια λανθασμένη ιατροδικαστική απόφαση. Αθωώθηκε το 2001 από το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Αθηνών.

Η άδικη καταδίκη και τα στερεότυπα των δικαστικών αποφάσεων

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής: Οφειλή 2,9 δισ. Δολαρίων για άδικες καταδίκες (2.795 άδικες καταδίκες, πάνω από 25.000 χρόνια κράτησης). Την αποζημίωση θα καταβάλουν τριάντα οκτώ πολιτείες, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση και η Περιφέρεια της Κολούμπια.

ΟΜΩΣ: Απαραίτητη αγωγή κατά της κυβέρνησης => Χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία, χωρίς εγγυήσεις ότι οι δικαιούχοι θα λάβουν τα χρήματα.

Carlos De Luna: Εκτελέστηκε τον Δεκέμβριο του 1989, στην πολιτεία του Τέξας. Κατηγορήθηκε για το φόνο της Wanda Lopez, υπάλληλο βενζινάδικου σε βραδινή βάρδια που βρέθηκε μαχαιρωμένη μέχρι θανάτου. Παραβίαζε την αναστολή, πίνοντας αλκοόλ σε δημόσιο χώρο, κρυμμένος κάτω από ένα φορτηγάκι κοντά στον τόπο του εγκλήματος. Δεν είχε σταγόνα αίματος στα ρούχα του.

Μάρτυρες κατονόμασαν ως ένοχο τον Carlos Hernandez, με πλούσιο από παρόμοιες υποθέσεις ποινικό μητρώο και δεσμό του θύματος. Το δικαστήριο δεν πείστηκε για την ενοχή του.

Η άδικη καταδίκη και τα στερεότυπα των δικαστικών αποφάσεων

1.2: Εξωτερικοί παράγοντες επιρροής της δικαιοσύνης

Δύο σημαντικές θεωρίες:

Φορμαλισμός: Οι δικαστές βασίζονται αποκλειστικά στο νόμο και στα γεγονότα για να διαμορφώσουν απόφαση.

Ρεαλισμός: Οι δικαστές βασίζονται στο δεδικασμένο, τα προσωπικά συναισθήματα και τις πολιτικές προοπτικές για να διαμορφώσουν απόφαση.

Η άδικη καταδίκη και τα στερεότυπα των δικαστικών αποφάσεων

Έρευνα της θεωρίας DLA (Danziger, Levav και Aynaim-Pesso), απέδειξε ότι οι δικαστικές αποφάσεις επηρεάζονται από εξωγενείς παράγοντες.

Μελέτη 1.112 νομικών αποφάσεων στο Ισραήλ. Αξιολογήθηκε η σειρά των υποθέσεων, καθώς το συμβούλιο διαχειριζόταν τρεις υποθέσεις τη μέρα με δύο διαλείμματα.

Συμπέρασμα: Οι πιθανότητες μιας ευνοϊκής απόφασης μειώνονται κατά 60% => Στην τελευταία υπόθεση οι πιθανότητες είναι μηδενικές.

Η άδικη καταδίκη και τα στερεότυπα των δικαστικών αποφάσεων

1.3: Δικαστική πλάνη και άστοχη δικαστική κρίση: Τα στερεότυπα ως ειδοποιός διαφορά τους

Άστοχη δικαστική κρίση: Δικαστική απόφαση που είτε καταδικάζει έναν αθώο κατηγορούμενο ή αθώνει έναν ένοχο, είτε καταδικάζει τον κατηγορούμενο για βαρύτερο έγκλημα από εκείνο που έχει τελέσει ή γενικότερα καθιστά ανεπίτρεπτα χειρότερη τη θέση του.

Δικαστική πλάνη: Η άστοχη δικαστική κρίση που δεν διορθωθεί στο πλαίσιο της ποινικής δίκης με τους μηχανισμούς που έχει θεσμοθετήσει για τον εν λόγω σκοπό ο νομοθέτης και δημιουργηθεί δεδικασμένο. Στην τελευταία περίπτωση, χρειάζεται προσφυγή στον ένδικο βοήθημα της επανάληψης της διαδικασίας (525 επ. ΚΠΔ).

Η άδικη καταδίκη και τα στερεότυπα των δικαστικών αποφάσεων

Η δικαστική πλάνη δεν εμπεριέχει τα στερεότυπα στη βάση της. Πρόκειται για πλάνη του συστήματος, για μια αστοχία που δε διορθώθηκε από τη δικαστική εξουσία.

Τα στερεότυπα συνιστούν το λανθάνον χαρακτηριστικό της δικαστικής κρίσης, κατά τη στιγμή της αστοχίας της, χωρίς να αποτελούν στοιχείο της πλάνης.

Η πλάνη στηρίζεται περισσότερο στη μακρόχρονη παράλειψη ενέργειας.

Η άδικη καταδίκη και τα στερεότυπα των δικαστικών αποφάσεων

1.4: Μηχανισμοί προστασίας του ατόμου από αυτές τις δικαστικές αποφάσεις

Άρθρο 7 παρ. 4 Συντάγματος: «Νόμος ορίζει με ποιους όρους το Κράτος παρέχει, ύστερα από δικαστική απόφαση, αποζημίωση σε όσους καταδικάστηκαν, προφυλακίστηκαν ή με άλλο τρόπο στερήθηκαν άδικα ή παράνομα την προσωπική τους ελευθερία».

Άρθρα 535 επ. ΚΠΔ: Ζητήματα αποζημίωσης εκείνων που κρατήθηκαν και στη συνέχεια αθωώθηκαν.

- **Άρθρο 535 παρ. 1 περιπτώσεις α, β και γ:** Δικαίωμα αποζημίωσης έχουν: «οι προσωρινά κρατηθέντες, που αθωώθηκαν αμετάκλητα με βούλευμα ή απόφαση δικαστηρίου, οι κρατηθέντες με καταδικαστική απόφαση, η οποία μετέπειτα εξαφανίσθηκε αμετάκλητα συνεπεία ενδίκου μέσου και οι καταδικασθέντες και κρατηθέντες, που αθωώθηκαν με δικαστική απόφαση ύστερα από επανάληψη της διαδικασίας».
- Στα **επόμενα άρθρα** ρυθμίζονται οι περιπτώσεις που δεν επιδέχονται αποζημίωσης, η υποβολή και εκδίκαση της αίτησης και ο προσδιορισμός της αποζημίωσης.

Βασανιστήρια και προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας εντός των σωφρονιστικών ιδρυμάτων

2.1: Εννοιολογικός προσδιορισμός των βασανιστηρίων

Βασανιστήρια: (ετυμ αρχ., < βάσανος = εξονυχιστικός έλεγχος) Συνδέθηκαν με την ανάκριση των αιχμάλωτων προσώπων. Συχνά, αυτή συνοδευόταν και από σωματική ή ψυχική ταλαιπωρία του ανακρινόμενου.

Άρθρο 137Α παρ. 6 ΠΚ: «Βασανιστήρια συνιστούν, κάθε εσκεμμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης επικίνδυνης για την υγεία ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, καθώς και κάθε παράνομη χρησιμοποίηση χημικών, ναρκωτικών ή άλλων φυσικών ή τεχνικών μέσων με σκοπό να κάμψουν τη βούληση του παθόντος. Δεν υπάγονται στην έννοια των βασανιστηρίων πράξεις ή συνέπειες συμφυείς προς τη νόμιμη εκτέλεση ποινής ή άλλου νόμιμου περιορισμού της ελευθερίας ή προς άλλο νόμιμο μέτρο δικονομικού καταναγκασμού.»

Βασανιστήρια και προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας εντός των σωφρονιστικών ιδρυμάτων

Βασανιστήρια συνιστούν: Ουσιαστικό έγκλημα ή ένα έγκλημα αποτελέσματος

Αποτελέσματα που τυποποιούνται:

- πρόκληση «έντονου σωματικού πόνου» στο θύμα της πράξης
- πρόκληση «σωματικής εξάντλησης επικίνδυνης για την υγεία»
- πρόκληση «ψυχικού πόνου ικανού να προκαλέσει σοβαρή ψυχική βλάβη στο θύμα»

Πρόκειται για **μεθοδευμένες** ενέργειες που προκαλούν πόνο στο θύμα!

Βασανιστήρια και προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας εντός των σωφρονιστικών ιδρυμάτων

2.2: Τα βασανιστήρια στις διεθνείς συμβάσεις και στον ελληνικό ποινικό κώδικα

- *Άρθρο 7 παρ. 2 Συντάγματος:* «Τα βασανιστήρια, οποιαδήποτε σωματική κάκωση, βλάβη υγείας, ή άσκηση ψυχολογικής βίας, καθώς και κάθε άλλη προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας απαγορεύονται και τιμωρούνται, όπως νόμος ορίζει.»
- *Άρθρο 3 της ΕΣΔΑ:* «Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία»
- *Άρθρο 5 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του ανθρώπου (ΟΗΕ):* «Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινή ή μεταχείριση σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική»
- *Σύμβαση Κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Τρόπων Σκληρής, Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας*

Βασανιστήρια και προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας εντός των σωφρονιστικών ιδρυμάτων

Βασανιστήρια και προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας εντός των σωφρονιστικών ιδρυμάτων

2.3: Πρακτικές προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας από σωφρονιστικούς υπαλλήλους στην Ελλάδα

Lautaru and Seed v. Greece (2020): Η Ελλάδα καταδικάστηκε από το ΕΔΔΑ για παραβίαση του άρθρου 3 ΕΣΔΑ σχετικά με τις συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων στις φυλακές Μαλανδρίνου. Προβληματισμό προκαλεί η απάντηση της ελληνικής κυβέρνησης, καθώς υποστήριξε ότι η προσφυγή αυτή θα έπρεπε να έχει απορριφθεί «ελλείψει ιδιότητας του θύματος των προσφευγόντων, επειδή αρνήθηκαν πρόταση μεταφοράς σε άλλο θάλαμο, όπου οι συνθήκες κράτησης ήταν πιο ευνοϊκές».

Αμυγδαλέζα (2024): Τέσσερις συνοριοφύλακες συνελήφθησαν για βασανιστήρια σε βάρος κρατουμένων μετά από καταγγελία αλλοδαπού κρατουμένου. Ο καταγγέλλων διαγνώστηκε με κάταγμα στο πλευρό μετά από διαπληκτισμό του με δύο εκ των τεσσάρων συνοριοφυλάκων, ενώ οι άλλοι δύο κατηγορούνται για συνέργεια, μιας και δεν επιχείρησαν να σταματήσουν τη συμπλοκή.

Υπόθεση Καρέλι (2014): Δώδεκα σωφρονιστικοί υπάλληλοι κρίθηκαν ένοχοι για το βασανισμό του κρατουμένου Ίλι Καρέλι. Ο κρατούμενος έχασε τη ζωή του λίγες ώρες μετά τη μεταγωγή του στις φυλακές της Νιγρίτας. Οι κατηγορούμενοι προέβησαν στην πράξη του, ως εκδίκηση για το θάνατο του συναδέλφου τους Γιώργου Τσιρώνη στις φυλακές Μαλανδρίνου από τον Καρέλι.

Βασανιστήρια και προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας εντός των σωφρονιστικών ιδρυμάτων

Εκθέσεις της Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (ΕΠΒ - CPT): Κύρια σημεία από την τελευταία έκθεση του 2022 - δημόσια κατακραυγή για τη χώρα μας μετά από εκθέσεις 10 ετών που επισημαίνουν τα ίδια προβλήματα.

- *Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Κρατουμένων Κορυδαλλού: Ασθενείς σε υπερπλήρεις και ερειπωμένους χώρους. Δεν υπήρχε μόνιμος ψυχίατρος για το Νοσοκομείο. Ένας πλήρως εκπαιδευμένος νοσηλευτής για 170 ασθενείς. Καθημερινή διαχείριση από μικρή ομάδα σωφρονιστικών υπαλλήλων χωρίς επίσημη εκπαίδευση σε θέματα ψυχικής υγείας.*
- *Ειδική Πτέρυγα Γ' στις Ανδρικές Φυλακές Κορυδαλλού: Κάθε άτομο έχει λιγότερα από 2 τετραγωνικά μέτρα για διαβίωση.*

Θανατική ποινή - Μη αναστρέψιμο της ποινής

3.1: Η θανατική ποινή στην Ελλάδα - Ιστορική αναδρομή

- Οι εκτελέσεις των καταδικασμένων κατά την περίοδο της Πρώτης Ελληνικής Δημοκρατίας (1822-1832) - επί διακυβέρνησης του Ιωάννη Καποδίστρια γίνονταν με τουφεκισμό
- Κατά την περίοδο της Μοναρχίας του Όθωνα (1834), τέθηκε σε ισχύ ο νεότερος Ποινικός κώδικα και εισήγαγε τον αποκεφαλισμό με γκιλοτίνα ή λαιμητόμο ή καρμανιόλα.
- Η θανατική ποινή με τουφεκισμό σε περίοδο ειρήνης, επανήλθε το 1929 και διατηρήθηκε μέχρι την κατάργησή της με το Σύνταγμα του 1975.
- Σε ισχύ παρέμενε για τα έγκλημα της Εσχάτης προδοσίας σε περίοδο πολέμου μέχρι την απόλυτη κατάργησή της με τον Ν. 2172/1993 της κυβέρνησης του Ανδρέα Παπανδρέου

Θανατική ποινή - Μη αναστρέψιμο της ποινής

3.2: Η θανατική ποινή παγκοσμίως σήμερα και στα υπερεθνικά κείμενα

Ευρωπαϊκή Ένωση

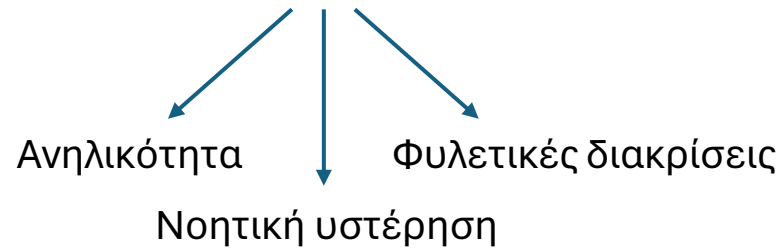
- «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.
- «Σύμβαση του Στρασβούργου» στις 28 Απριλίου 1983.
- «Σύμβαση του Βίλνιους» στις 3 Μαΐου 2002.

Θανατική ποινή - Μη αναστρέψιμο της ποινής

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

- 23 από τις 50 Πολιτείες έχουν καταργήσει σήμερα τη Θανατική ποινή.
- Τίθενται περιορισμοί από το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ.

Ασία

Η Κίνα είναι η χώρα με τις περισσότερες εκτελέσεις ετησίως.

Θανατική ποινή - Μη αναστρέψιμο της ποινής

3.3: Μέθοδοι εκτέλεσης που εφαρμόζονται σήμερα

↳ Τυφεκισμός: ο εκτελούμενος στέκεται μπροστά σε ένα τοίχο και το εκτελεστικό απόσπασμα στοιχίζεται απέναντί του.

↳ Θανατηφόρα ένεση: ο θανατοποινίτης μεταφέρεται σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα, όπου παραμένοντας δέσμιος, του χορηγούνται ενδοφλέβια βαρβιτουρικά φάρμακα τα οποία επιφέρουν σταδιακά αναισθησία, κατόπιν χορηγούνται νευροπαραλυτικά φάρμακα και τέλος χορηγείται δόση χλωριούχου καλίου, το οποίο σταματά τη λειτουργία της καρδιάς. Ο θάνατος επέρχεται με αναπνευστική και καρδιακή ανακοπή.

Θανατική ποινή - Μη αναστρέψιμο της ποινής

Ηλεκτρική καρέκλα: Ο καταδικασθέντας δένεται χειροπόδαρα σε μια ξύλινη καρέκλα καθώς τοποθετείται στην κορυφή του κρανίου του ένα υγρό σφουγγάρι και μια μεταλλική συσκευή που αγκαλιάζει το κεφάλι και ενώνει τον καταδικασθέντα με το ηλεκτρικό ρεύμα. Ο θάνατος επέρχεται με ηλεκτροπληξία.

Θανατική ποινή - Μη αναστρέψιμο της ποινής

➔ **Απαγχονισμός:** ο καταδικασθείς δένεται χειροπόδαρα και τοποθετείται κάλυμμα στα μάτια του. Η θηλιά περνιέται γύρω από το λαιμό του και ανοίγει καταπακτή κάτω από τα πόδια του. Το βάρος του καταδικασθέντος μπορεί να προκαλέσει την άμεση εξάρθρωση του αυχένα, σπανίως όμως ο θάνατος επέρχεται άμεσα. Συνήθως προκαλείται αργός και ασφυκτικός θάνατος.

Λιθοβολισμός: Η εκτέλεση δια λιθοβολισμού ➔ πραγματοποιείται με τη ρίψη λίθων (πετρών) προς το σώμα του καταδικασθέντος εκ της οποίας ρίψης επέρχεται αμβλύ - μη διεισδυτικό τραύμα που επιφέρει τον θάνατο.

➔ **Αποκεφαλισμός:** Η διαδικασία λαμβάνει χώρα σε δημόσιο χώρο όπου ο καταδικασθείς οδηγείται και αφού γονατίζει ,αποκεφαλίζεται με ένα σπαθί.

Θανατική ποινή - Μη αναστρέψιμο της ποινής

3.4: Μη αναστρέψιμος χαρακτήρας ποινής

Επιβαλλόμενη ποινή – διπλό στόχο:

- σωφρονισμός του δράστη
- παραδειγματισμός των υπολοίπων πολιτών => θα αποτραπούν από την τέλεση του εγκλήματος, βλέποντας αυτόν που τιμωρήθηκε

Ο χαρακτήρας της θανατικής ποινής δεν εξυπηρετεί τη διπλή αυτή στοχοθεσία, καθώς ο δράστης δεν έχει το περιθώριο να σωφρονιστεί και να επανενταχθεί στην κοινωνία.

Ευχαριστούμε πολύ για την
προσοχή σας!

Ριζοπούλου Μαρία Λουίζα - Τριτοετής φοιτήτρια Νομικής Σχολής ΔΠΘ

Χαλβατζή Μαρία – Τριτοετής φοιτήτρια Νομικής Σχολής ΔΠΘ

Μέλη Εργαστηρίου Εγκληματολογικών Επιστημών